Uj Kőmives Kelemen.

(A székely fiuknak.)

Magos Déva várát,
Égretörő falat,
Fölépitjük, jó legények.
Ha törik, ha szakad!

Ha a menny ránk roskad,
Ha a föld megindul,
Fölépitjük, jó legények,
Merész álmainkbul!

Ha kell, befalazzuk
A vérünk, a testünk,
Fölépitjük, jó legények,
Bár itt lesz a vesztünk!

Álljon és beszéljen
Időtlen időkre,
Fölépitjük, jó legények,
Mához esztendőre!

Ó de addig égjen
Kezünkben a munka,
Fölépitjük, jó legények,
Fölépitjük ujra!

Juhász Gyula.

Öt perc. (Novella.)

A vonat olajozott, fekete kerekei csattogva-kattogva haladtak át a váltókon, a mozdonyból sisteregve tört elő a gőz, a kéményből fekete, szénporos füst gomolygott, majd hirtelen az egyik kanyarulatnál a hosszu, elegáns Pullman-kocsikból összefüzött vonattest mint a kigyó megvonaglott, ujra kiegyenesedett és a vadszőlővel telefutott kis emeletes épület előtt büszkén, gőgösen, fujva, prüszkülve, pöfékelve megállott. Az egyik elsőosztályu kocsi végéről sietve ugrott le a kalauz és az éjszakai levegőtől kissé berekedt hangon kiáltotta:

— Kemendollár! Öt perc!

Egy feketeruhás öreg hölgy szállott le csupán. Az állomásfőnök szétterpesztett lábakkal állott a pihenő gyorsvonat előtt, az öreg hölgyre hangos „kisztihand"-dal köszönt és jobb kezével hanyagul tisztelgett feléje, mint ahogy azt lovastiszteknél látta. Az öreg hölgy néma fejbiccentéssel fogadta az üdvözlést és a kijárat felé tartott. A perronon libériás kocsis várta, az állomás épülete mögött pedig két tüzesvérü pej ficánkolt, nyugtalankodott az urasági batár istrángai között . . .

A perronon, a főnöki iroda előtt csilingelt a csengő. A vasuti bakterék kertje felől éles kakaskukorékolás hallatszott, a kerekes kutba valaki leeresztette a vödröt és a vödör hangos csobbanással csapódott a vizbe . . . Az állomás faléces keritése mögött, szürke porfelhőbe burkolózva, vágtatott el az uraság féderes, sárga batárja. Az uttesten totyogó libák ijedt, rémült gágogással rebbentek szét előtte . . . És a juliusi nap ragyogó arccal mosolygott az égen.

Az elegáns étkezőkocsi egyik ablakánál ekkor megjelent egy férfi. Fekete haja rácsüngött a homlokára, arca gyürött volt, fáradt és jobb kezefeje, amint karját az ablakpárkányon pihentette, olyan halálos ernyedtséggel bukott előre, mint az öngyilkosoké, amikor élettelen kezükből földre hull a még füstölgő revolver. A férfi unottan, álmosan nézett körül, révedező tekintete néhány pillanatig megpihent az állomásfőnök széles, jóltáplált arcán, azután tovasiklott, föl, a sárga állomásépület emeletére, a középső ablakra. Az ablak két zsalugáterszárnya tárva volt, mint boldog emberek ölelésre szánt karja és a nyitott ablakban egy asszony könyökölt. Szőke frizurája rendetlen volt, kuszált, arca jelentéktelen, kifejezéstelen szimpla asszonyi arc és feketepettyes kartonpongyolája kissé fölcsuszott fehér, mezitelen karján.

A férfi fáradt, unott tekintete az asszony fehér karját csókolta, simogatta, de ennek a csóknak, simogatásnak nem volt ize, illata. Fáradt szemek üres tekintetek kiégett férfi sziv halk, élettelen üzenete volt ez csupán, amely nem vár visszhangra, megértésre, asszonyi lelkek forró lázadására. Csak elindul révedezve, botorkálva, néha tovasuhanó vonatok ablakából, néha fülledt, jodoformszagu kórházak fehér ágyáról, nincs is senkinek adresszálva, szánva és a mindig szomoru arcu kedves nővéreken kivül alig is fogja föl más.

A gyorsvonat étkező kocsijából is elindult a fáradt, halálos tekintet és a férfi, amig a szintelen üzenet ott pihent az asszony jelentéktelen arcocskáján, ezt gondola:

— Talán jobb is volna nem tovább menni. Ki kellene dobálnom a bőröndöket, fölszaladni oda, ahhoz a kis feketepettyes ruhás szőke asszonykához, letérdelni a lábai elé, megfogni a kövér kis kezét és kérni, könyörögni hozzá, hogy ne engedjen el. Tartson magánál, esküszöm, hogy megjavulok, jó leszek és soha-soha többé nem fogok arra a komisz lányra gondolni. Nem iszom többé zöldszinü abszintet, nem kurjongatok bele az éjszakákba, nem hajtom fáradt fejemet a mulatók asztalára, nem harsogok, nem lármázok, a szivem csitulni fog és az a lány, nem, nem, soha többé. Tartson magánál, a feketepettyes kartonpongyola mellett, engedje, hagyja, türje, hogy naivul, gyerekesen boldog legyek e ripszgarniturás szalon avitt butorai között és tarka mezei virágokból füzhessek koszorut tavaszi reggeleken szőke feje köré.

És a sárga állomásépület középső ablakából is elindult a néma üzenet.